

Maaned har. Men to Maaneder forekommer mig ogsaa at være temmelig lidt; 75 Dage maa vist være det laveste, man kunde naa til. Smidlertid er det dog ikke af Hovedspørgsmaalene.

Hvad Aktiefjelskabsbestatningen angaar, vil jeg straks erklære over for det ærede Medlem fra Viborg (Klein), at den kan ikke teoretisk begrundes. Den kan aldrig i og for sig forsvares paa anden Maade, end at den er i høj Grad opportun. Det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds forsvarede Hartkornsstatternes Afstrivning; men jeg tror heller ikke paa nogen Maade, man kan komme fra dem. Paa samme Maade vil man vistnok engang i Tiden sige: det var i Virkeligheden en ret forstandig Skat, da man begyndte at bestatte selve Aktiefjelskaberne; man maa erkende, at der staves en Værdi derved, at nogle slutte sig sammen; de slutte sig sammen, fordi de der igennem faa større Indtægt, og denne Indtægt lader man da gennem en moderat Skat forlods bære sin Del af Byrderne til det offentlige. Det er en opportun Betragtning, som jeg tror . . . ja det ærede Medlem (Klein) ryster paa Hovedet; jeg vil bede det ærede Medlem modsigge det; thi da Skatter overhovedet ikke saaledes kunne rationelt begrundes, men maa tages, dog ikke i for store Dosiser, saa et, saa et andet Sted, ser jeg ikke, der i og for sig er noget at sige til den Betragtning at bestatte Aktiefjelskaberne. Man slutter sig sammen, for at opnaa visse Fordele, og saa tager Staten forlods sin lille Andel. Men naar man gør det, forekommer det mig at være meget urigtigt at ville fritage Andelsforeningerne. De bør følges med de andre. Hvis de intet Udbytte give, og ellers slet ikke beregne sig noget virkelig Overskud, saa slipper man ogsaa for Skatten; men i det Øjeblik, de optræde som Aktiefjelskaber og fordele Udbytte til deres Medlemmer, forekommer det mig, at de bør betale som andre Aktiefjelskaber. Det vil aldrig kunne fortaas, at man lægger en Skat af 2 pCt. forlods paa Aktiefjelskaber, medens de store kooperative Selskaber paa paa Vandet skulle være fri. Jeg kunde forstaa, at man vilde gøre gældende, at filantropiske Foreninger skulde slippe; men alt hvad der hedder Andelsmejerier, Fællesslagterier etc. etc., kan jo dog ingenlunde

komme ind under Begrebet Filantropi. Jeg tror, man vilde gøre vel i at søge at undgaa den Slags Undtagelser, og jeg gentager, jeg forstaaer ikke, hvorfor man, naar man virkelig kan indrette et Samarbejde saaledes, at der ikke behøver at beregnes Overskud, hvorfor man saa vil have saadanne Undtagelser optagne i Loven.

I Forbindelse hermed skal jeg berøre et andet lille Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Vojßen) nævnte Udregningen af Amortisation. Der kommer man ogsaa ind paa et indviklet Spørgsmaal, som det er vanskeligt at give Regler for. Det var vist navnlig de mindre Skippere, det ærede Medlem tænkte paa. Naar Smaaskippere, som paa Værø og andet Steds, slaa sig sammen i saadanne Selskaber, i Rederier, i et Slags Aktiefjelskaber, fordele de hele Udbyttet aarlig indbyrdes, og de lægge derfor ikke noget op til Reservesfond, og naar de skulle have et nyt Skib, skaffe de sig Penge paa en eller anden Maade. Jeg tvivler ikke om, at det mange Gange gaar saaledes til, og de komme saaledes til at betale en større Skat end de Selskaber, der lægge en hel Del til Side til Reservesfond og Amortisationsfond, hvilke Beløb jo skulle være skattefri. Her er ganske vist en Ulighed til Stede, thi hvis vi tænke os et saadant Selskab i 10 Aar uddele alt i Dividende, saa have de, naar de efter de 10 Aars Forløb skulle købe et nyt Fartøj, ganske vist betalt Skat omtrent af hele den Kapital, som Aktiefjelskaber eller private lægge op til Fornyeelsen af deres Fartøjer. Men kommer man dog der ikke ind paa saadanne Specialiteter, at det er ganske umuligt at lovgive om dem? Mig forekommer det at ville være uheldigt, om man skulde komme ind derpaa. Vil man ikke føre sit Regnskab paa den Maade, det offentlige godkender — nemlig at lægge til Side til Reservesfond og Amortisationsfond, hvilke Beløb da ere skattefri, maa man finde sig i at betale Skat af disse Beløb, hvad enten man er en lille eller stor Reder eller andet. Jeg kommer saa til det Spørgsmaal, som jeg navnlig havde begæret Ordet for; det var Spørgsmaalet om Hartkornsstatten. Jeg erkender naturligvis, at det ikke er et Forslag, som man kan vente at faa gennemført, eller som Forslagsstillerne have ventet